

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM

Hadtudományi Doktori Iskola

TÉZISFÜZET

Thomázy Gabriella

A nemzetközi migráció biztonságpolitikai kihívásai Chilében a 21. század elején

című doktori (PhD) értekezéshez

Témavezető:

Dr. Szabó László István

Budapest, 2023.

TARTALOMJEGYZÉK

A TÉMAVÁLASZTÁS AKTUALITÁSA ÉS INDOKLÁSA	3
A TUDOMÁNYOS PROBLÉMA MEGFOGALMAZÁSA	5
Kutatási célok.....	5
Kutatási kérdések	6
Hipotézisek	6
MÓDSZERTAN.....	8
AZ ÉRTEKEZÉS ÖSSZEGZÉSE	11
A hipotézisek vizsgálatának eredménye	13
Új tudományos eredmények.....	16
Ajánlások – A kutatás eredményeinek gyakorlati felhasználhatósága – Új kutatási irányok	17
A SZERZŐ TÉMÁHOZ KÖTHETŐ PUBLIKÁCIÓI.....	20
A SZERZŐ SZAKMAI ÉLETRAJZA	22

A témaválasztás aktualitása és indoklása

A nemzetközi kutatások rendszerint a Dél-Amerikából Európába és az Amerikai Egyesült Államokba irányuló migrációra koncentrálnak. Ritkán hallunk arról, hogy mi is történik Dél-Amerikán belül. Chile a Dél-Amerikában élők egyik fő migrációs célpontjává vált az elmúlt évtizedben, egyrészt a 2008-as gazdasági válság, másrészt az Amerikai Egyesült Államok szigorodó bevándorlási politikája az intraregionális, vagyis az úgynevezett „déli-déli” irányú migráció emelkedését okozta a régióban. Jelenleg közel 11 millióra tehető a Dél-Amerikában tartózkodó migránsok száma (IOM 2022/6: 2; Pólyi, 2015). Azok az országok, amelyek a régióban elsősorban a kivándorlás problémájával küzdöttek (Ecuador, Kolumbia, Peru) most tranzit-, illetve befogadó országokká váltak. A régióban zajló 21. századi migrációra leginkább a női migráció volt jellemző, majd a venezuelai migrációs krízis Chilét, valamint a többi érintett országot (Ecuador, Kolumbia, Peru) is megoldatlan problémák elé állította (Stefoni, 2002; Gissi Barbieri – Martínez, 2018; Koechlin et al., 2018.; Sáez Aliaga, 2021). A venezuelai kivándorlás komoly kihívást jelent, hiszen 2022-ben már 5 millió venezuelai kivándorló tartózkodott a régióban, az előzetes becslések szerint számuk 2023-ban meghaladhatja a 7 millió főt, megelőzve a szíriai kivándorlókat, viszont az erre fordított nemzetközi támogatás összege rendkívül alacsony (OEA, 2021; RMRP, 2022).

Chile sok bevándorlót és befektetőt vonz, hiszen Dél-Amerikában az egyik legjobb gazdasági mutatókkal rendelkezik. Már a 21. század elejétől kezdett kedvelt célponttá válni, ekkor még a szomszédos országokból érkeztek a migránsok, majd egyre többen választották Chilét más bevándorlók is, elsősorban Latin-Amerikából, jobb életkörülményeket keresve (Bravo Acevedo, 2018; Rojas Pendemonte – Koechlin, 2017; Thomázy, 2020c). A migrációs folyamatok a 2010-es években gyorsultak fel, a 19 milliós országba 5 év alatt több mint 1,2 millió bevándorló érkezett, így a migránsok száma 1,65 millióra emelkedett. Ez a lakosság 8,6%-át jelenti és az egyik legmagasabb a régióban (Thomázy, 2022b).

A migráció jelensége elsősorban társadalmi és humanitárius kérdés a régióban, viszont a térségben a nemzetközi migráció egyre inkább biztonsági problémává válik, hiszen olyan nagy tömegben érkeznek a migránsok, hogy sem Chile, sem a többi érintett ország (Ecuador, Kolumbia, Peru) a normális politikai keretek között nem tudja fogadni a bevándorlókat (Baeza Freer – Wehner, 2018; Tálás, 2018). 2018-ban Chilében az irreguláris bevándorlók számát 300

ezerre becsülték, a Covid-19 pandémia ismét jelentős irreguláris migrációt eredményezett az országban. Az 1975-ben készült bevándorlási törvény, az ehhez kapcsolódó rendeletek nem tudták enyhíteni a migrációs nyomást és az adminisztratív terheket. Chilére, valamint a régió országaira nem jellemző a migráció biztonsági fókuszú szemlélete a migrációval kapcsolatban, továbbá hiányzik a regionális összefogás (Thomázy, 2022b; Thomázy, 2021).

A téma aktualitását a „déli-déli” irányú migráció új kutatási lehetőségei teremtik meg, hiszen nagy tömegű migráció zajlik Dél-Amerikában, akár több országon keresztül. A régión belül a migránsok többsége a spanyol nyelvet beszéli és keresztény vallású, ennek ellenére egyre inkább előkerülnek a kulturális különbségek, a diszkrimináció, valamint a xenofóbia. Megjelentek továbbá az emberkereskedelemmel foglalkozó szervezett bűnözői csoportok, illetve az illegális foglalkoztatók, akik kihasználják a bevándorlók kiszolgáltatott helyzetét.

A témával kapcsolatban elengedhetetlen megemlítenem személyes kötődésemet, hiszen csaknem 10 évig éltem Chilében. Az első tartózkodási engedélyemet nyolc hónapos várakozás után 2010-ben kaptam meg, amely már jelezte, hogy a Bevándorlási Hivatal egyre nehezebben látja el a feladatát. A letelepedési engedélyemet pedig 17 hónapos ügyintézés után vehettem át. A 1,5 éves várakozás során negyedévente meg kellett jelennem a Bevándorlási Hivatalban, ahol rendszerint órákig álltam sorban a többi bevándorlóval, miközben velük beszélgettem. A hosszadalmas ügyintézés ideje alatt a chilei Pápai Katolikus Egyetemen végeztem egy posztgraduális képzést, valamint chilei munkajogot is tanultam. Így a „helyi” végzettségemnek köszönhetően később sikerült elhelyezkednem egy nemzetközi cégnél, mint latin-amerikai humán erőforrás vezető. A munkám miatt a régió számos országában jártam, valamint a külföldiek, elsősorban a képzett venezuelaiak foglalkoztatásának nehézségeivel szembesültem. 2017-ben már a legnagyobb migrációs nyomás idején kellett a letelepedési engedélyemet megújítani, amelynek során a chilei intézményrendszer összeomlása már egyértelműen azonosítható volt.

A tudományos probléma megfogalmazása

Az előzőekben leírtak alapján azonosítható Chile kiemelkedő helyzete a régióban, amelynek során az intraregionális migráció célországává vált. A téma vizsgálatához meghatároztam a kutatás elméleti keretét, amelynek részletes bemutatása a 3. fejezetben található.

A kutatás elméleti keretének a biztonság konstruktivista megközelítését, a Buzan, Wæver, és de Wilde nevéhez köthető szektorális biztonságelméletet (koppenhágai iskola) választottam, ezen belül a társadalmi szektort, valamint az elmülethez szorosán kötődő biztonságiasítás folyamatát. A kutatás során a biztonságpolitikai kihívások elemzése mellett a migrációs elméletekre és azok megjelenésére is fókuszálok. A Chilébe érkező bevándorlásnak a modern migrációs elméletek közül elsősorban a kapcsolathálózati megközelítés (Migration Network Theory) adhat elemzési keretet. A fentiek alapján a következőkben a kutatási célok, kérdések és a hipotézisek kerülnek bemutatásra.

Kutatási célok

Az értekezés keretében megvalósult kutatás fő céljait a következőképpen lehet összefoglalni:

- C1:** Chile felkészültségének elemzése az országba érkező migrációval kapcsolatban.
- C2:** A biztonsági kihívások azonosítása és elemzése a koppenhágai iskola társadalmi szektora alapján.
- C3:** A koppenhágai iskola által megfogalmazott biztonságiasítás folyamatának feltárása a Chilébe érkező migrációval kapcsolatban.
- C4:** A modern migrációs elméletek közül a kapcsolathálózati megközelítés (Migration Network Theory) megjelenésének elemzése Chilében.
- C5:** Chile és a venezuelai migrációval leginkább érintett dél-amerikai országok (Ecuador, Kolumbia, Peru), valamint az egykori gyarmatosítók (Portugália és Spanyolország) stratégiai koncepcióinak (biztonsági-védelmi/migrációs) az összehasonlítása, különös tekintettel a migrációval kapcsolatos szempontokra.

Az értekezés a fenti célok elérésén túl hozzá kíván járulni:

- Chile, mint migrációs célország biztonsági kihívásainak átfogó feltárásához és bemutatásához.
- A régóban zajló migrációs folyamatok biztonságpolitikai tényezőinek, valamint az ezzel kapcsolatos tudományos és társadalmi diskurzus elemzéséhez és feltárásához.
- Dél-Amerika biztonsági és migrációs együttműködéseinek a bemutatásához, ezzel kapcsolatban javaslatok megfogalmazásához.

Kutatási kérdések

Az előzőekben meghatározott kutatási célok alapján a következő kutatási kérdéseket fogalmazom meg:

K1: Mi jellemző Chile felkészültségére a tömeges migrációval kapcsolatban?

K2: Helytálló-e a koppenhágai iskola társadalmi szektora, mint elemzési keret a Chilébe érkező migráció vizsgálatához?

K3: Hogyan valósul meg a migráció biztonságiasításának a folyamata Chilében?

K4: Mennyire helytálló a modern migrációs elméletek közül a kapcsolathálózati megközelítés (Migration Network Theory) a Chilébe érkező bevándorlás elemzéséhez?

K5: Chile és néhány ország (Ecuador, Kolumbia Peru, valamint Portugália és Spanyolország) stratégiai koncepciói megfelelnek-e a stratégiaalkotás alapkövetelményeinek, valamint milyen hasonlóságok fedezhetők fel a migrációhoz köthetően?

Hipotézisek

Az ismertett tudományos problémák, a kutatás célját és a kutatási kérdéseket figyelembevéve, illetve ezekkel összhangban öt hipotézist fogalmazok meg.

Az első hipotézis: Chile migrációval kapcsolatos politikáját alapvetően a bevándorlók befogadása, a migráció humánbiztonsági, társadalmi és humanitárius szempontú megközelítése jellemzi. A Chilébe 5 év alatt több mint 1,2 millió bevándorló érkezése biztonsági kihívásokkal

járt, megterhelte az országot és annak intézményrendszerét. Ennek alapján az első hipotézist a következőképpen fogalmazom meg:

H1: A chilei kormányzat, az adminisztráció nem volt felkészülve, és későn reagált a tömeges migrációra, valamint az ezzel kapcsolatos biztonsági kihívásokra.

A második hipotézis: A koppenhágai iskola szektorális biztonságelmélete öt fő szektort különböztet meg: a katonai, politikai, gazdasági, társadalmi és környezeti szektorokat. Ezek közül a társadalmi szektor képezi az elemzés tárgyát, hiszen a migráció során a fenyegetés tárgya lehet az identitás, a kultúra, a vallás, vagy akár a nyelv is. Chile társadalma meglehetősen zárt, elsősorban a természetes határok (Andok és az Atacama-sivatag) és az évszázados elkülönülés miatt. Az országba elsősorban európai bevándorlók érkeztek a 19-20. század során, valamint alacsony az indián kisebbség aránya. A 21. századi migrációs folyamatok során Chile migrációs célországgá vált. A helyi társadalom néhány év alatt a tömeges migrációval szembesült. A migrációs folyamatok biztonsági fókuszú tanulmányozása, valamint a chileiek bevándorlókhoz fűződő viszonyának feltárása segít megérteni a Dél-Amerikában zajló migrációs folyamatokat. Feltételezhető, hogy erre a koppenhágai iskola társadalmi szektora a legalkalmasabb. A második hipotézisem a következő:

H2: A koppenhágai iskola által megfogalmazott társadalmi szektor alapvetően helytálló a Chilébe érkező migráció elemzéséhez

A harmadik hipotézis: A koppenhágai iskolához kötődő biztonságiasítás tipikusan felülről lefelé irányuló (*top-down*) folyamat, bár a szerzők nem zárják ki, hogy alulról (*bottom-up*) is indulhat a biztonságiasítás (Buzan et al., 1998: 31; 3.1.2 alfejezet). Abban az esetben, ha a kormány nincs felkészülve és nem reagál időben a migrációra, akkor maga a társadalom is kezdeményezheti azt. A harmadik hipotézis a következőképpen fogalmazható meg:

H3: A migráció biztonságiasításának folyamata a társadalom felől indul Chilében.

A negyedik hipotézis: Gyakori jelenség, hogy a migránsok kapcsolati háló segítségével vándorolnak és választják ki a célországot. Chile kedvező gazdasági helyzetének köszönhetően a környező országokhoz képest magasabb kereseti lehetőséget nyújt, így vonzerőt jelent a migráció alanyainak. Chile 1975-ben íródott bevándorlási törvénye – elsősorban a tartózkodási engedélyek típusai – elősegítheti a kapcsolati háló működését, ugyanakkor az országok közelsége, a közös nyelv csökkentheti ennek jelentőségét. Ennek alapján a negyedik hipotézisben a következőt feltételezem:

H4: A migrációval kapcsolatban a modern migrációs elméletek közül a migráció kapcsolathálózati megközelítése (Migration Network Theory) alkalmas a Chilébe érkező migráció leírására.

Az ötödik hipotézis: A régióban Chile elsőként alkotta meg biztonsági és védelmi stratégiáját 1997-ben, majd ezt követte a többi dél-amerikai ország is a kétezres években. A közös kulturális gyökerek miatt Portugália és Spanyolország fontos támpont lehet a dél-amerikai országok számára a stratégiai koncepciók kialakítása során, mivel a dél-amerikai országokban nem volt a stratégiaalkotásnak hagyománya. A stratégiai koncepciók (biztonsági-védelmi/migrációs) összehasonlításával, a „jó gyakorlatok”, illetve a stratégiák hiányosságainak feltárásával azonosítható egy-egy ország felkészültsége a régió olyan biztonsági kihívásaira, mint amilyen a migráció. Az ötödik hipotézisem a következő:

H5: Chile és a régió országai (Kolumbia, Ecuador, Peru), valamint a két európai ország (Portugália és Spanyolország) stratégiai koncepciói általánosságban megfelelnek a stratégiaalkotás alapkövetelményeinek, továbbá a migrációs szempontrendszerüket tekintve azonosíthatók közös alapelvek és hasonlóságok.

Módszertan

A kutatás célját figyelembe véve a szakirodalom tanulmányozása után részletes kutatási terv készült, ennek alapján határoztam meg a kutatási problémát, a kutatás céljait, a kutatási kérdéseket, valamint a hipotéziseket. A kutatás következő lépése a kutatáshoz kapcsolódó fogalmak konceptualizálása úgy, mint a migráció, a biztonság, biztonság és migráció kapcsolata, biztonságiasítás stb. A konceptualizálás után az operacionalizálásra került sor, valamint meghatározásra kerültek azok a módszerek, amelyekkel a kutatás célját figyelembevéve mérhetőek a konceptualizálás során meghatározott fogalmak (Babbie, 2008: 137–169; Fedor – Huszti, 2016: 17–18). A kutatás megbízhatóságát és érvényességét szem előtt tartva, többféle módszer kiválasztására került sor. A kutatás alapvetően vegyes módszerre támaszkodik, amely alatt adatbázisok, statisztikák, interjúk, valamint a tartalomelemzés használatának kvantitatív és kvalitatív eszközeit értem. A vegyes kutatási módszer alkalmazásával az egyes módszerek hiányosságai „kiigazíthatók”. Az alkalmazott kutatási módszerek összefoglalását a következő táblázat tartalmazza.

Főbb kutatási módszerek	Típusa (kvalitatív /kvantitatív)	Forrás	Megjegyzés
Stratégiai dokumentumok (keresztmetszeti vizsgálat)	Tartalomelemzés kvalitatív és kvantitatív eszközökkel	Primer	6 ország 6 stratégiai dokumentuma (Maxqda Analytics Pro).
Stratégiai dokumentumok (longitudinális vizsgálat)	Tartalomelemzés kvalitatív eszközökkel	Primer	Chile 5 biztonsági és védelmi stratégiája 1997-2020. (Maxqda Analytics Pro).
Interjúk	Kvalitatív	Primer	11 félig strukturált kvalitatív interjú (Maxqda Analytics Pro).
Jogszabályok, egyéb dokumentumok elemzése	Kvalitatív	Primer	
Adatbázisok, indexek és statisztikák	Kvantitatív	Primer, szekunder	Meglévő statisztikák elemzése, az adatbázisok alapján saját statisztika készítése.
Esettanulmány	Kvalitatív	Primer	1. esettanulmány: női bevándorlók, 2. esettanulmány: „presztízs foglalkozás” bevándorló orvosok, 3. a haitiak biztonságiasítása.

1. táblázat: Főbb kutatási módszerek összefoglalása. Forrás: saját szerkesztés

A stratégiai dokumentumok feldolgozása szoftveres támogatással készült (Maxqda Analytics Pro). A kutatás témájához kapcsolódóan 2021 december és 2022 február között terepkutatáson vettem részt Chilében, a Chilei Egyetemen (Universidad de Chile), a Campus Mundi támogatásával. Az eltöltött idő alatt 11 félig strukturált kvalitatív interjút készítettem a téma szakértőivel:

- *Nemzetközi és helyi szervezetek munkatársaival* például: UNHCR (ENSZ Menekültügyi Főbiztossága), IOM (Nemzetközi Migrációs Szervezet), IFRC (A Vöröskereszt és Vörösfélföld Társaságok Nemzetközi Szövetsége).
- *Kutatók/egyetemi oktatók:* Egyrésztük a civil szféra, más részük a hadsereg egykori vezetőbeosztású alkalmazottja.

A kutatási célok, kérdések, hipotézisek és az alkalmazott módszerek összegzését a következő ábra tartalmazza:

<p>Kutatási cél 1.</p> <p>Chile felkészültségének elemzése az országba érkező migrációval kapcsolatban.</p>	<p>Kutatási kérdés 1.</p> <p>Mi jellemző Chile felkészültségére a tömeges migrációval kapcsolatban?</p>	<p>Hipotézis 1.</p> <p>A chilei kormányzat, az adminisztráció nem volt felkészülve, és későn reagált a tömeges migrációra, valamint az ezzel kapcsolatos biztonsági kihívásokra.</p>	<p>Alkalmazott módszerek</p> <p>tartalomelemzés, adatbázisok, statisztikák, jogszabályok, rendeletek, interjúk</p>
<p>Kutatási cél 2.</p> <p>A biztonsági kihívások azonosítása és elemzése a koppenhágai iskola társadalmi szektora alapján.</p>	<p>Kutatási kérdés 2.</p> <p>Helytálló-e a koppenhágai iskola társadalmi szektora, mint elemzési keret a Chilébe érkező migráció vizsgálatához?</p>	<p>Hipotézis 2.</p> <p>A koppenhágai iskola által megfogalmazott társadalmi szektor alapvetően helytálló a Chilébe érkező migráció elemzéséhez.</p>	<p>Alkalmazott módszerek</p> <p>adatbázisok, statisztikák, interjúk, szakirodalom, jogszabályok, rendeletek, esettanulmány</p>
<p>Kutatási cél 3.</p> <p>A koppenhágai iskola által megfogalmazott biztonságiasítás folyamatának feltárása a Chilébe érkező migrációval kapcsolatban.</p>	<p>Kutatási kérdés 3.</p> <p>Hogyan valósul meg a migráció biztonságiasításának a folyamata Chilében?</p>	<p>Hipotézis 3.</p> <p>A migráció biztonságiasításának folyamata a társadalom felől indul Chilében.</p>	<p>Alkalmazott módszerek</p> <p>adatbázisok, statisztikák, interjúk, szakirodalom, jogszabályok, rendeletek, esettanulmány</p>
<p>Kutatási cél 4.</p> <p>A modern migrációs elméletek közül a kapcsolathálózati megközelítés (Migration Network Theory) megjelenésének elemzése Chilében.</p>	<p>Kutatási kérdés 4.</p> <p>Mennyire helytálló a modern migrációs elméletek közül a kapcsolathálózati megközelítés (Migration Network Theory) a Chilébe érkező bevándorlás elemzéséhez?</p>	<p>Hipotézis 4.</p> <p>A migrációval kapcsolatban a modern migrációs elméletek közül a migráció kapcsolathálózati megközelítése (Migration Network Theory) alkalmas a Chilébe érkező migráció leírására.</p>	<p>Alkalmazott módszerek</p> <p>adatbázisok, statisztikák, interjúk, szakirodalom, esettanulmány</p>
<p>Kutatási cél 5.</p> <p>Chile és a venezuelai migrációval leginkább érintett dél-amerikai országok (Ecuador, Kolumbia, Peru), valamint az egykori gyarmatosítók (Portugália és Spanyolország) stratégiai koncepcióinak (biztonsági-védelmi/migrációs) az összehasonlítása, különös tekintettel a migrációval kapcsolatos szempontokra.</p>	<p>Kutatási kérdés 5.</p> <p>Chile és néhány ország (Ecuador, Kolumbia, Peru, valamint Portugália és Spanyolország) stratégiai koncepciói megfelelnek-e a stratégiaalkotás alapkövetelményeinek, valamint milyen hasonlóságok fedezhetők fel a migrációhoz köthetően?</p>	<p>Hipotézis 5.</p> <p>Chile és a régió országai (Kolumbia, Ecuador, Peru), valamint a két európai ország (Portugália és Spanyolország) stratégiai koncepciói általánosságban megfelelnek a stratégiaalkotás alapkövetelményeinek, továbbá a migrációs szempontrendszerüket tekintve azonosíthatók közös alapelvek és hasonlóságok.</p>	<p>Alkalmazott módszerek</p> <p>tartalomelemzés, interjúk, szakirodalom</p>

1. ábra: A kutatási célok, kérdések, hipotézis és a módszerek összegzése. Forrás: saját szerkesztés

Az értekezés összefoglalása

Chile gazdasági-társadalmi fejlettsége, demokratikus folyamatai miatt sajátos szerepet tölt be a régió 21. századi migrációs folyamataiban. A témát biztonságpolitikai megközelítéssel a szakirodalomra támaszkodva, széles szociológia módszertanra építve, esettanulmányokkal kiegészítve vizsgáltam.

Az értekezés öt kutatási kérdésre kereste a választ, amely összhangban van a kutatás céljával és a felállított hipotézisekkel. *A bevezető* ezeket részletesen bemutatta, továbbá ebben a fejezetben határoztam meg a kutatás irányait és elméleti kereteit.

A második fejezetben a kutatás módszereit ismertettem, amely kitért a Maxqda Analytics Pro szoftverrel végzett tartomelemzés kvantitatív és kvalitatív eszközeire, az elkészített interjúkra, továbbá olyan adatbázisok, statisztikák ismertetésére, amelyek nélkülözhetetlenek a megfogalmazott hipotézisek vizsgálatához.

A harmadik fejezet az értekezésben használt alapfogalmak és az elméleti keret bemutatásán túl ismertette és értékelt Dél-Amerika regionális biztonsági komplexumát. A fejezet részletesen elemezte Dél-Amerika regionális biztonsági és migrációs együttműködéseit, bemutatta a hiányosságokat, a szervezetek kiüresedését és a jövőbeli kilátásokat.

A negyedik fejezet három fő részből áll. Az első részben 4.1) a Dél-Amerikában zajló migrációs folyamatokat mutattam be, valamint a „déli-déli” irányú migráció legfontosabb jellegzetességét, külön kiemelve Chile szerepét a migrációs folyamatokban.

A negyedik fejezet második része 4.2) Chile és a vizsgált országok gazdasági-társadalmi mutatóinak a komparatív értékelése, a harmadik rész 4.3) a nemzetközi összehasonlítás vizsgált országainak migrációs tendenciáit mutatta be, statisztikai adatokra, valamint az elkészített interjúkra támaszkodva. A fejezet kiegészült a menekült kérdés elemzésével a venezuelai migrációs nyomással kapcsolatban, amely alapján azonosítottam a dél-amerikai országok eltérő gyakorlatát a venezuelai menekültekkel kapcsolatban. A fejezet a dél-amerikai régiót a kutatási téma szélesebb elemzési területeként mutatta be, valamint azonosítottam Chile társadalmi-gazdasági fejlettségét és helyét a régiós migrációs folyamatokban.

Az ötödik fejezet a disszertáció fő részét képezi, amelyet öt részre tagoltam. Először 5.1) Chilét mutattam be a biztonság társadalmi szektora alapján. Ehhez hét fő dimenziót határoztam meg, így kitértem azokra a legfontosabb sajátosságokra, amelyek a kutatás témáját és a felállított

hipotézisek bizonyítását segítik. A fejezet második részében 5.2) Chile migrációhoz köthető intézményi hátterét mutattam be, valamint értékeltem az ország bevándorlási törvényeit. Ezt követte Chile biztonsági és védelmi stratégiáiban a migráció megjelenésének komparatív értékelése. A longitudinális vizsgálatot Maxqda Analytics Pro szoftver használatával végeztem. Az intézményrendszer, a bevándorlási törvények, valamint a biztonsági/védelmi stratégiák bemutatásával és értékelésével meghatározható Chile felkészültsége a 2015-től jelentkező migrációs nyomásra. Ezt követte a chilei katonaság migrációs folyamatokban való részvételének bemutatása, majd a közelmúlt változásainak rövid ismertetésével zárult a fejezet. Az ötödik fejezet harmadik része 5.3) a Chilébe érkező öt fő bevándorlócsoporthoz mutatta be, illetve hasonlította össze adatbázisokra, statisztikai adatokra, interjúkra támaszkodva. A fejezet kiegészült egy esettanulmánnyal, amely a női migrációt, mint a háztartási alkalmazottak speciális munkavállalási formáját vizsgálta adatbázis alapján készített saját statisztikák elemzésével.

Az ötödik fejezet negyedik része 5.4) a Chilébe érkező migráció biztonságiasítását mutatta be. Ehhez először egy bevezető rész készült a bevándorlók integrációjáról, amely kiegészült egy esettanulmánnyal, amely a külföldi orvosok elhelyezkedését elemzi, amelyhez két adatbázis alapján készítettem saját statisztikát. Ezt követte a venezuelai és Haitiről érkező migráció biztonsági aspektusainak bemutatása, valamint a biztonságiasítás chilei sajátosságainak elemzése. A fejezet a migráció megítélésének változásával zárult, kitérve az embercsempészetre, a migránsellenes tüntetésekre és a jogellenes határátlépések számának emelkedésére. Az ötödik fejezet ötödik része 5.5) végül a közelmúlt változásainak rövid bemutatásával és értékelésével zárult.

A hatodik fejezet nemzetközi összehasonlítás, amely Chilét dél-amerikai, valamint részben európai országokkal hasonlította össze biztonsági kérdésekre fókuszálva. Az erre vonatkozó kutatás két fő részből állt. Az első részben 6.1) hat ország: két európai (Portugália, Spanyolország) és a venezuelai migrációval leginkább érintett dél-amerikai országok (Chile, Ecuador, Kolumbia, Peru) stratégiai koncepcióit hasonlítottam össze Maxqda Analytics Pro szoftver használatával, a tartalomelemzés kvalitatív és kvantitatív eszközeire támaszkodva. A fejezet második része 6.2) nyolc ország (Argentína, Brazília, Chile, Ecuador, Kolumbia, Peru, valamint Portugália és Spanyolország) rendkívüli legalizációs programjainak az összehasonlítására fókuszált, amit a Covid-19 pandémia, a migránsok oltásokban való részvéte, valamint a határok lezárásával a jogellenes határátlépések számának emelkedése tett indokolttá. A stratégiai koncepciókat, valamint a legalizációs programokat komparatív módon értékeltem,

meghatároztam a hiányosságokat, valamint felhívtam a figyelmet a jó gyakorlatokra. A 6. fejezet a közelmúlt változásainak ismertetésével zárult, kiemelve a régióban megjelenő új biztonsági kihívásokat. A fejezet végén az értekezés kutatásai és elemzései alapján javaslatot tettem a regionális biztonsági komplexumokkal kapcsolatban Dél-Amerika szubkomplexumainak új felosztására.

A hipotézisek vizsgálatának eredménye

Az értekezés a kutatás céljával, a kutatási kérdésekkel összhangban öt hipotézist fogalmazott meg. A következőkben a hipotézisek teljesülését mutatom be.

Az első hipotézis:

H1: A chilei kormányzat, az adminisztráció nem volt felkészülve, és későn reagált a tömeges migrációra, valamint az ezzel kapcsolatos biztonsági kihívásokra.

A biztonsági és védelmi stratégiák longitudinális vizsgálatával (5.2.2), a két bevándorlási törvény, számos módosítás és törvénytervezet (5.2.3), valamint a legalizációs programok elemzésével (6.2) *igazolódott*, hogy Chile nem volt felkészülve a tömeges migrációra. A hipotézis *helytálló*. Chile tömeges migráció előtt készült (1997-2010 közötti) stratégiai dokumentumai elemzik a lehetséges migrációs folyamatokat, viszont Michelle Bachelet második kormányzása idején (2014-2018) nem került sor időben az új bevándorlási törvény megalkotására. A kormány számos intézkedéssel ösztönözte a migrációt, nem gazdasági okokra, hanem társadalmi szolidaritásra, a migrációhoz való jogra, a latin testvérek befogadására hivatkozva. A társadalom ugyanakkor a migrációt egyre kedvezőtlenebbül ítélte meg. Chile 1975-ben íródott bevándorlási törvényét végül 47 év után váltotta fel a 2022-ben hatályba lépett új törvény (5.2.3). A késlekedés hatására a társadalom biztonságpercepciójában a migráció megítélése nagymértékben romlott, továbbá a Republikánus szélsőjobbaldali párt erősödéséhez vezetett (5.4.3.6).

A második hipotézis:

H2: A koppenhágai iskola által megfogalmazott társadalmi szektor alapvetően helytálló a Chilébe érkező migráció elemzéséhez.

A kutatás alapján *igazolódott*, hogy a koppenhágai iskola által megfogalmazott társadalmi szektor alapvetően helytálló a Chilébe érkező migráció leírására (5.1). Annak ellenére, hogy a

bevándorlók többsége a spanyol nyelvet beszéli és keresztény, a társadalomban kialakultak azok a korlátok (írott vagy íratlan), amelyek megnehezítik a migránsok integrációját (5.3; 5.4). A chilei társadalom rendkívül zárt, ugyanakkor származás és bőrszín alapján diszkriminál. Kezdetben azokkal a migráns csoportokkal volt előítéletes, amelyek külső jegyekben különböznek. Ide sorolhatóak az afrokaribi bevándorlók (haitiak), vagy az indián gyökerekkel rendelkező bolíviaiak és peruiak. Később a közös nyelv és a hasonló kultúra ellenére ez kiterjedt más bevándorló csoportokra (venezuelaiak, kolumbiaiak) is (5.4.3).

A harmadik hipotézis:

H3: A migráció biztonságiasításának folyamata a társadalom felől indul Chilében.

A harmadik hipotézis vizsgálata során esettanulmánnyal *verifikáltam* egy olyan, a tipikustól eltérő folyamatot, amely a biztonságelméletben általánosan használt biztonságiasítás aktoraként nem a kormányzó elitet, hanem egy heterogén és széles társadalmi réteget azonosít (5.4.2). A chilei társadalom sikeresen biztonságiasította és fellépett a férfidominanciájú haitiak bevándorlása ellen, egy olyan csoportot tekintett biztonságot fenyegető kisebbségnek, akik nyelvben, kultúrában, bőrszínben is különbözőek. A társadalom elégedetlenségére válaszul az elnökválasztást megnyerő Sebastián Piñera hozta meg a rendkívüli intézkedéseket, amelyek korlátozták a haitiak beutazását és kedveztek a venezuelaiaknak, továbbá új migrációs törvénytervezetet nyújtott be. Később a társadalom felől induló (*bottom-up*) biztonságiasítás kiterjedt a venezuelaiakra és a többi migráns csoportra is. A hasonló kultúrán, a közös nyelven alapuló befogadás háttérbe szorult (5.4.3). Igazoltam továbbá, hogy a migránsellenes tüntetésekhez (5.4.3.3) 2021 és 2022 folyamán ismét a kormány intézkedéseinek késlekedése vezetett. A hipotézis *igazolódott*, hiszen a biztonságiasítást a társadalom kényszerítette ki, amelyre a kormány csak követő módon reagált a rendkívüli intézkedések meghozatalával. A biztonságiasítás aktora maga a társadalom maradt.

A negyedik hipotézis:

H4: A migrációval kapcsolatban a modern migrációs elméletek közül a migráció kapcsolathálózati megközelítése (Migration Network Theory) alkalmas a Chilébe érkező migráció leírására.

A kutatás alapján *igazoltam* számos statisztika, esettanulmány és interjú alapján, hogy a Chilébe érkező migráció esetében rendkívül fontos a kapcsolathálózat szerepe. Azonosítottam, hogy a kapcsolatháló kifejezetten a munkavállalás elősegítésére (munkaszerződések, ajánlások stb.) fókuszál (5.3.1; 5.4.1). A hipotézis ennek ellenére csak *részben igazolódott*, mivel a jelenség

sokkal összetettebb. A migrációt elősegítő kapcsolathálózat csak egy aspektusa a Chilébe érkező migrációnak. A migrációs elméletek közül bizonyítható a nyugat-európai és észak-amerikai országokra jellemző duális munkaerőpiac jelenléte, amely lefelé nyitott és felfelé zárt. A bejárónő, a kétkezi munkás belépése a munkaerőpiacra viszonylag egyszerű (5.3.2), míg az olyan presztízs foglalkozásoké, mint az orvos vagy fogorvos legális elhelyezkedése rendkívül nehéz (5.4.1.3). A kutatás alapján bizonyítottam, hogy Chilében a migrációs elméletek közül az intézményelmélet is alkalmas az országban zajló migrációs folyamatok elemzésére, hiszen a haiti migráció Chilébe érkezésére szervezett hálózat épült (5.4.2.2), továbbá „vállalkozások” működnek a dokumentumok beszerzésére, a migránsok elszállásolására. Hasonló jelenség figyelhető meg Chile északi határszakaszán, ahol az embercsempészek (5.4.3.2) elsősorban az érvényes okmányok nélkül utazó venezuelaiak Chilébe juttatására szakosodtak.

Az ötödik hipotézis:

H5: Chile és a régió országai (Kolumbia, Ecuador, Peru), valamint a két európai ország (Portugália és Spanyolország) stratégiai koncepciói általánosságban megfelelnek a stratégiaalkotás alapkövetelményeinek, továbbá a migrációs szempontrendszerüket tekintve azonosíthatók közös alapelvek és hasonlóságok.

A stratégiai koncepciók komparatív elemzése (6.1) választ adott arra, hogy bár az elemzett stratégiák megfelelnek a stratégiaalkotás alapvető követelményeinek, viszont számos hiányosságot tartalmaznak, úgymint a végrehajtási módszerek meghatározása, valamint az erőforrások azonosítása. *Verifikálódott* a hipotézis második része is. A vizsgálat igazolta, hogy a migrációval kapcsolatban azonosíthatók hasonlóságok, viszont a dél-amerikai országok stratégiai dokumentumaiban a migráció társadalmi és humanitárius kérdés, és mellőzi, vagy alig tér ki a biztonsági kihívásokra. A vizsgálat ugyanakkor azt is bebizonyította, hogy a dél-amerikai stratégiák egyértelműen „merítették” a két európai ország stratégiai koncepcióiból (formai és tartalmi elemek). A tapasztaltabb országok dokumentumai és jó gyakorlatai követendő példák a dél-amerikai országok számára.

Új tudományos eredmények

A tudományos eredmények közül hármat a kutatás céljával, a kutatási kérdésekkel, valamint a hipotézisekkel összhangban fogalmaztam meg. Az elemzések, további két új tudományos eredményhez vezetnek.

1. Elemzésekkel azonosítottam (5.2.2; 5.2.3; 6.2), hogy a chilei kormányzat, az adminisztráció nem volt felkészülve és későn reagált a tömeges migrációra. A kutatás igazolta, hogy a késedelmes reakció a társadalomban a migráció megítélésének romlásához vezetett, valamint a szélsőjobboldali Republikánus párt megerősödését okozta (5.4.3.6). A társadalmi biztonsághoz köthetően azonosítottam azokat a kihívásokat (társadalmi és törvényi korlátozások), amelyek megnehezítik, vagy lehetetlenné teszik a migránsok integrációját és a letelepedését az országban (5.4.2).

2. Elemzésekkel és esettanulmányokkal dokumentálható módon igazoltam (5.4.2), hogy a tipikusan felülről lefelé (*top-down*) irányuló biztonságiasítás helyett Chilében a biztonságiasítás aktoraként egy heterogén, széles réteg azonosítható. A társadalom sikeresen biztonságiasította a migrációt (*bottom-up*). A sikeres biztonságiasítás alapja a chilei társadalom erős érdekérvényesítési képessége (5.1; 5.1.1.3), amit a politikai szféra nem tudott megkerülni és a társadalom a médián keresztül kikényszerítette a rendkívüli intézkedéseket.

3. Szoftveres elemzéssel hat ország stratégiai koncepcióinak komparatív értékelése során (6.1), bizonyítottam, hogy a dél-amerikai és a volt gyarmatosító dél-európai országok stratégiai koncepciói számos hasonlóságot mutatnak, a dél-amerikai országok felhasználják Spanyolország vagy Portugália koncepcióit. További eredmény, hogy a stratégiai dokumentumok vizsgálatával (6.1), a regionális biztonsági szervezetek (3.3) és a migrációs együttműködések bemutatásával (3.4) igazoltam, hogy a régióban a migráció nem biztonsági, hanem alapvetően társadalmi fókuszú és humanitárius kérdés. A stratégiák elsősorban követő jellegűek, lassabban változnak a társadalmi biztonsági kihívásokra.

4. Elsőként készítettem magyar nyelven átfogó elemzést a 21. századi Chilébe irányuló, illetve a Dél-Amerikában zajló migrációs folyamatokról, mindezt a biztonsági kihívásokra vonatkoztatva, valamint széles körű szakirodalomra alapozva.

5. Az elemzések alapján bemutattam és igazoltam, hogy a Dél-Amerikát érintő venezuelai migrációs krízis, illetve a szervezett bűnözői csoportok jelenléte új biztonsági kihívást jelent a régióban. A biztonsági kihívások területi fókusza és az érintett országok alapján a buzani

elmélet Dél-Amerikára vonatkozó regionális biztonsági szubkomplexumok (3.3.1) felosztásának módosítása szükséges. Az új felosztást indokolja továbbá a dél-amerikai biztonsági szervezetek kiüresedése (3.3), a regionális migrációs együttműködések elégtelensége (3.4), valamint a régióban jelenleg is működő regionális együttműködések területi tagozódása (6.3). Ennek alapján két jól elkülöníthető szubkomplexum határozható meg: 1. az andoki országokat (Bolívia, Chile, Ecuador, Peru, Kolumbia, Venezuela) felölelő szubkomplexum, 2. Dél-Amerika keleti felén található országok szubkomplexuma (Argentína, Brazília, Paraguay, Uruguay, valamint, Guyana partjaihoz tartozó országok). A felosztást erősíti a természetes határok (Andok, Amazónia), valamint a korábbi konfliktusok nyugvópontra kerülése például Chile és Argentína vonatkozásában (3.3.2), illetve az aktuális regionális feszültségek jelenléte (6.3).

Ajánlások – A kutatás eredményeinek gyakorlati felhasználhatósága – Új kutatási irányok

Szakpolitikai ajánlások

- A nemzetközi összehasonlításokban elemzett legalizációs programok bemutatják a jó gyakorlatot, illetve a programok általános hiányosságait is, amely iránymutatást nyújthat hasonló programok tervezésében.
- A venezuelai migrációval érintett országok számára elengedhetetlen a meglévő partnerségek felülvizsgálata, valamint új szupranacionális szinten, közös szakpolitikaként a venezuelai migrációs krízis megoldása, valamint a szervezett bűnözés elleni közös fellépés.
- Az értekezésben a stratégiai koncepciókkal kapcsolatos vizsgálat segítséget nyújt a stratégiai koncepciók komparatív értékeléséhez és a dokumentumok elkészítéséhez.
- Az elvégzett kutatások segítenek megérteni a régió migrációs folyamatait, valamint Chile lakosságának a biztonságához és a migrációhoz fűződő viszonyát.
- A kutatások, valamint a levont következtetések alapján elsősorban a régió országai számára olyan hosszú és rövid távú programok fogalmazhatók meg a migrációval kapcsolatban, amelyek felhívhatják a kormányzati szervek figyelmét a biztonságpolitika fontosságára és külön intézményrendszer létrehozásának szükségességére.

- A dél-amerikai, valamint a két dél-európai ország összehasonlítása, az elvégzett elemzések elősegíthetik a venezuelai migrációs krízissel kapcsolatban a nemzetközi együttműködések kialakítását.
- Az értekezés alapjául szolgáló kutatások, javaslatok más régió hasonló migrációs folyamatainak elemzésére is felhasználhatóak, és iránymutatást jelenthetnek a migráció és egyes biztonságpolitikai kérdések kezelését illetően.

Gyakorlati felhasználhatóság

Az értekezés alapjául szolgáló többféle elemzés és kutatás interdiszciplináris jellegű, így azok eredményei több területen is hasznosíthatóak.

a) *Alapkutatásokban:* A Dél-Amerikában zajló 21. századi migrációs folyamatokról, valamint ezzel kapcsolatban Chiléről jelenleg nincs átfogó, magyar nyelvű szakirodalom. Az értekezés a régióra, valamint két dél-európai országra vonatkozóan is számos összehasonlítást tartalmaz. Az értekezés, egyrészt a téma iránt érdeklődőknek nyújthat átfogó ismereteket, továbbá támpontul szolgálhat alapkutatások elvégzésére. A stratégiai koncepciók Maxqda Analytics Pro szoftveres elemzése iránymutatást nyújt más országok vagy régiók stratégiai dokumentumainak a komparatív értékeléséhez.

b) *Oktatásban:* Az értekezés eredményei felhasználhatók az oktatásban is, a régió migrációs folyamatainak vizsgálatának biztonsági fókusza miatt, biztonság- és védelempolitika szakon. Az értekezésben szereplő nemzetközi összehasonlítások, szociológiai elemzések a nemzetközi kapcsolatok és a szociológia szakon lehetnek hasznos olvasmányok.

c) *Stratégiaalkotás során:* A szakpolitikákhoz kapcsolódóan az értekezés a stratégiaalkotásához nyújt iránymutatást, elsősorban az ágazati stratégiai koncepciók elkészítéséhez.

Új kutatási irányok

Az értekezés a Chilébe érkező bevándorlást nemzetközi összehasonlítással kiegészítve a szociológia, a hadtudomány, biztonságpolitika, valamint a nemzetközi kapcsolatok kutatási területére fókuszálva mutatta be. Az értekezés terjedelmi korlátai nem tették lehetővé számos téma részletes vizsgálatát. Releváns kutatási téma lehet:

- az új nemzetközi szervezett bűnözői csoportok biztonsági kihívásainak vizsgálata a régióban,
- a migrációval kapcsolatban a jogszabályi háttér mélyebb elemzése több ország gyakorlatát alapul véve,
- a „déli-déli” irányú migráció gazdasági hatásainak elemzése,
- újabb kutatás témája lehet még a venezuelaiak spanyolországi, vagy akár közép-amerikai jelenléte is.

Az általam megfogalmazott ajánlások, a gyakorlati felhasználhatóság és a további kutatási irányok hozzájárulnak ahhoz, hogy a Dél-Amerikán belül zajló migrációs folyamatok nagyobb figyelmet kapjanak. Az értekezésben használt tudományos módszerek nem csak a Nemzeti Közszolgálati Egyetem doktoranduszainak, hanem számos kutatónak nyújthatnak majd támpontot olyan kutatás elvégzésére, amely a biztonságpolitika területén szociológiai módszertanra épül.

A szerző témához köthető publikációi

1. Szabó Zsolt – Thomázy Gabriella (2023). Chile In: Dél-Amerika Kormányzati rendszerei (megjelenés alatt)
2. Thomázy Gabriella (2022). Regularización extraordinaria de los migrantes durante el Covid-19: América del Sur y Europa del Sur – un análisis comparativo. *Acta Hispanica - Acta Universitatis Szegediensis de Attila József Nominatae*, (IV), 19–31. <https://doi.org/10.14232/actahisp.2022.0.19-31>
3. Thomázy Gabriella (2022b). A bevándorlók rendkívüli legalizálása Dél-Amerikában a Covid-19 pandémia idején. *Pólusok*. 3/1. 50–68. <https://doi.org/10.15170/PSK.2022.03.01.03>
4. Thomázy Gabriella (2022c). Migráció és Covid-19: Chile (esettanulmány) *Hadtudomány: A magyar hadtudományi társaság folyóirata* 32/1. 115–132. DOI: <https://doi.org/10.17047/Hadtud.2022.32.E.115>
5. Thomázy, Gabriella (2022e). Los efectos del COVID-19: fronteras cerradas y flujos migratorios en América del sur. *Iberoamericana Quinqueeclesiensis*, 20. (Megjelenés alatt)
6. Thomázy Gabriella (2021). Migrációs Stratégiák: Dél-Amerika vs. Európa : Ecuador, Kolumbia, Magyarország és Spanyolország összehasonlító elemzése. *Hadtudomány* 31/2. 58–74. DOI: <https://doi.org/10.17047/HADTUD.2021.31.2.58>.
7. Thomázy, Gabriella (2021b). Mujeres migrantes en Chile: Las trabajadoras de casa particular. In: Gómez, Nuria del Álamo; Picado Valverde, Eva María; Parra González, Ana Victoria (szerk.). *Políticas públicas en defensa de la inclusión, la diversidad y el género III: Migraciones y Derechos Humanos Salamanca*, Spanyolország: Ediciones Universidad de Salamanca. 593–605.
8. Thomázy Gabriella (2021c). A diszkriminációtól a rendkívüli intézkedésekig: A haitiak bevándorlása Chilébe. *Nemzet és Biztonság: Biztonságpolitikai Szemle* 14/1. 84–100. DOI: <https://doi.org/10.32576/nb.2021.1.6>
9. Thomázy Gabriella (2021d). Aspectos de seguridad de la migración haitiana y venezolana en Chile. *Iberoamericana Quinqueeclesiensis*. 19. 9–31. <http://real.mtak.hu/133880/>
10. Thomázy Gabriella – Bata-Balog Amadea (2020). Colombianas en Chile: tendencias y determinantes de la migración femenina. *Acta Hispanica - Acta Universitatis*

- Szegediensis de Attila József Nominatae 25. 23–35. DOI: <https://doi.org/10.14232/actahisp.2020.25.23-35>
11. Thomázy Gabriella – Bata-Balog Amadea (2020b). Trends and Determinants of Colombian Migration to Chile. In: Hristina, Rucheva Tasev (szerk.). Education and Social Sciences Conference Business and Economic Conference 2020. Barcelona, Spanyolország: International Academic Institute, 67–81.
 12. Thomázy Gabriella (2020c). Tendencias actuales y nuevos desafíos de los migrantes en Chile. Acta Hispanica - Acta Universitatis Szegediensis de Attila József Nominatae 2. 409–421. DOI: <https://doi.org/10.14232/actahisp.2020.0.409-421>
 13. Thomázy Gabriella (2020d) Latin-amerikai migráció Chilében. Közelítések. Negyedéves internetes folyóirat 7/1–2. 167–186. DOI: <https://doi.org/10.25116/kozelitesek.2020.1-2.13>
 14. Thomázy Gabriella (2020e). Lola Botka, la fundadora húngara del Ballet Nacional Chileno Acta Hispanica - Acta Universitatis Szegediensis de Attila József Nominatae 25. 53–64. DOI: <https://doi.org/10.14232/actahisp.2020.25.53-64>
 15. Thomázy Gabriella (2020f). Bolívia és Chile aktuális geopolitikai kérdései. Szakmai Szemle: A katonai nemzetbiztonsági szolgálat tudományos-szakmai folyóirata 18. 106–120.
 16. Thomázy Gabriella – Thomázy Timea (2020). The Impact of Liaison and Support on the Teaching of Hungarian and Language Maintenance in the Diaspora: A Case Study of Brazil and Chile. Limes: a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Tudományos évkönyve 7/2. 183–199.
 17. Thomázy Gabriella – Pólyi Csaba (2019). A chilei tüntetések háttérében álló tényezők. Nemzet és Biztonság: Biztonságpolitikai Szemle 12/3. 79–103. DOI: <https://doi.org/10.32576/nb.2019.3.8>

A szerző szakmai életrajza

A szerző a Miskolci Egyetemen tanult szociológiát, valamint humán erőforrás menedzsmentet, ezen kívül rendelkezik pedagógiai végzettséggel, valamint a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen spanyol társadalmi-, gazdasági- és műszaki szakfordítói szakot végzett. Közel 10 évig élt Chilében, ahol a Pápai Katolikus Egyetem kiegészítő képzés keretében juttatási rendszerekről tanult. Több évig dolgozott Chilében egy nemzetközi cégnél, mint latin-amerikai humán erőforrás vezető. Spanyol, angol, valamint portugál nyelvtudással rendelkezik, amelyeket munkanyelvként is használ.

A Magyar Tudományos Művek Tárában (MTMT) jelenleg 33 rekordja van, spanyol, angol és magyar nyelvű publikációi hazai és külföldi folyóiratokban jelentek meg. Összesen 18 független hivatkozással rendelkezik, amelyek nagyrésze külföldről érkezett.

A Nemzeti Közzolgálati Egyetem Doktorandusz Önkormányzatának alelnökeként több nemzetközi konferencia főszervezője volt (például: Hadtudomány és Hadművészet konferencia, Dél-Amerika és Dél-Európa Nemzetközi konferencia). Számos konferenciaelőadást tartott Magyarországon és külföldön, valamint meghívott előadó volt több egyetemen is (ELTE, Corvinus, Chilei Egyetem, chilei Katonai Akadémia).